

FOAs hørings svar om udkast til bekendtgørelse om juniormesterlære

FOA takker for muligheden for at afgive hørings svar til bekendtgørelsen om juniormesterlære. Udover de følgende bemærkninger til udkastet tilslutter FOA sig bemærkningerne fra Fagbevægelsens Hovedorganisation.

Generelle bemærkninger

1. **Samtænk juniormesterlæreordningen med Ungeløftet og de lokale partnerskaber, der allerede findes i kommunerne**

Parallelt med oprettelsen af juniormesterlæreordningen igangsættes initiativet "[Ungeløftet – flere unge i arbejde og forpligtende fællesskaber](#)", som blandt andet indebærer etablering af lokale partnerskabsaftaler mellem kommuner, virksomheder og civilsamfundsorganisationer i 2025. For at skabe de bedst mulige forudsætninger for juniormesterlæreordningens succes foreslår FOA, at juniormesterlæreordningen samtænkes med de lokale partnerskaber under Ungeløftet og eksisterende partnerskaber, der allerede findes i kommuner. Disse partnerskaber kan spille en aktiv rolle i at sikre praktikpladser til elever i juniormesterlære, for eksempel ved at koordinere en praktikpladsbank, facilitere kontakt til virksomheder og støtte udarbejdelsen af praktikaftaler. Se mere under bemærkninger til § 2.

2. **Regulerende foranstaltninger over for virksomheder, der ikke overholder reglerne**

FOA opfordrer til, at der i bekendtgørelsen indarbejdes regulerende foranstaltninger, såsom udelukkelse eller karenstperioder, for virksomheder, der ikke overholder reglerne. Da juniormesterlæreordningen vedrører børn og unge, bør et forsigtighedsprincip være retningsgivende, så virksomheder, der overtræder reglerne, ikke får mulighed for at fortsætte med at tilbyde praktikpladser. For at understøtte dette foreslår FOA oprettelse af en central oversigt eller database, som skoleledere på tværs af skoler og kommuner kan anvende til at identificere virksomheder, der er blevet udelukket fra ordningen.

3. **Monitorering af juniormesterlæreordningens sociale profil**

FOA anbefaler, at der etableres en national monitorering, der følger 1) hvilke elever, der vælger juniormesterlære, og 2) hvor disse elever kommer i praktik. Formålet er at sikre, at ordningen ikke udvikler en socialt skæv profil, hvor bestemte elevgrupper (fx baseret på køn, etnicitet eller forældrenes uddannelsesniveau) dominerer. Monitoreringen vil også give vigtig indsigt i hvilke elever, der gennemfører praktikforløb på arbejdspladser, erhvervsrettede uddannelsesinstitutioner, forberedende grunduddannelse og ungdomsskole. Monitoreringen kan også indfatte antallet af elever, der afbryder juniormesterlæreordningen.

Dato:

23. januar 2025

Politisk ansvarlig:Helena Mikkelsen
(hmik@foa.dk)**Sekretariat:**Cecilie Saul
(saul@foa.dk)**FOA**Stauings Plads 1-3
1790 København V**Tlf.:**

+45 46 97 26 26

Fax:

+45 46 97 23 00

Kontonr.:

5301-0476807

Mail:foa@foa.dk
a-kassen@foa.dk

www.foa.dk

OBS! OBS! OBS!

4. Ændring af begrebet ”virksomhed”

FOA anbefaler, at begrebet ”virksomhed” ændres til ”arbejdsplads” eller lignende. Begrebet ”virksomhed” kan lede tankerne hen på private arbejdspladser og dermed ekskludere offentlige aktører, selvom disse kan spille en vigtig rolle i juniormesterlæreordningen. En mere inkluderende terminologi vil tydeliggøre, at både offentlige og private arbejdspladser er omfattet af ordningen.

Bekendtgørelsen

§ 2:

FOA er stærkt bekymret for, at ansvaret for at finde en praktikplads alene påhviler eleven og forældrene. Ikke alle elever og forældre har de nødvendige ressourcer til at påtage sig denne opgave, hvilket risikerer at skabe social ulighed i juniormesterlæreordningen. Elever fra ressourcestærke familier, med tilknytning til arbejdsmarkedet eller stærke lokale netværk, vil sandsynligvis lettere kunne finde praktikpladser i virksomheder, mens elever fra mindre ressourcestærke hjem i højere grad vil ende med at tage deres juniormesterlære som praktiske undervisningsforløb.

FOA foreslår, at skoler og de lokale partnerskaber under Ungeløftet samt eksisterende lokale partnerskaber påtager sig et fælles ansvar for at sikre praktikpladser. De lokale partnerskaber kan eksempelvis oprette en praktikpladsbank, bistå med rekruttering af praktikpladser gennem eksisterende netværk og aktiviteter under Ungeløftet samt hjælpe elever og arbejdspladser med at udarbejde praktikpladsaftaler. Dette vil bidrage til at skabe lige muligheder for alle elever og styrke juniormesterlæreordningens sociale profil.

§ 4:

Bekendtgørelsen fastsætter, at det er skolelederen, der beslutter, hvilke fag der – udover dansk og matematik – indgår i juniormesterlæreordningen. FOA foreslår, at § 4 præciseres, så skolelederens beslutning træffes ”under hensyntagen til, at eleven i videst muligt omfang tilbydes de fag, der forudsættes for optagelse på ungdomsuddannelse” eller lignende. Dette vil sikre, at juniormesterlæreelever får samme muligheder for videre uddannelse som øvrige elever og dermed ikke begrænses af deres fagudbud i juniormesterlæreordningen.

§ 5 stk. 2:

FOA anbefaler en præcisering i bekendtgørelsen, så der klart henvises til de særlige arbejdsmiljøregler, der gælder for den relevante aldersgruppe. Dette kan eksempelvis opnås ved at ændre formuleringen til: ”at virksomheden er bekendt med og efterlever de særlige arbejdsmiljøregler for aldersgruppen.” En sådan præcisering vil sikre, at virksomhederne tydeligt forstår deres ansvar og overholder gældende regler for unges arbejdsmiljø.

§ 6 stk. 2:

FOA foreslår, at der tilføjes et eksempel på, hvornår skolelederen kan afvise en praktikaftale, med følgende formulering: "[det gælder blandt andet...] hvis praktikken vurderes primært at udnytte elevens arbejdskraft eller fortrænger ordinær beskæftigelse." Denne tilføjelse vil tydeliggøre skolelederens mulighed for at sikre, at praktikaftalerne har et fagligt og uddannelsesmæssigt sigte frem for at fungere som billig arbejdskraft.

§ 7 stk. 3:

FOA anbefaler, at ordet "nødvendige" tilføjes foran de personoplysninger om eleven, der kan deles mellem skole og virksomhed. Dette skal sikre, at udvekslingen af oplysninger begrænses til det, der er strengt nødvendigt for at opfylde formålet, i overensstemmelse med GDPR-princippet om dataminimering, samt at eleven også får mulighed for "en ny start" i forbindelse med juniormesterlærepraktik. Derudover foreslår FOA, at bekendtgørelsen præciserer, hvilke specifikke oplysninger, der må deles, for at skabe større klarhed og sikre korrekt håndtering af data.

I § 7, stk. 3 fremgår det, at skolens leder og virksomheden kan dele informationer om elevens eventuelle støttebehov. Det er helt centralt for FOA, at bekendtgørelsen anviser, at virksomhederne både skal have kendskab til og *tilrettelægge* praktikforløbet under hensyntagen til elevens individuelle støttebehov.

For elever der gennemfører juniormesterlærepraktikken som praktiske undervisningsforløb fremgår det af bekendtgørelsens, at støtten følger med elever i praktiske undervisningsforløb (§ 15, stk. 2). FOA efterlyser en tydeligere præcisering af, i hvilket omfang bevilget støtte også følger med elever i juniormesterlærepraktik i virksomheder, for at sikre, at elevernes behov for støtte håndteres konsekvent og ensartet på tværs af praktiksteder.

§ 8:

FOA foreslår, at ordet "nødvendige" tilføjes til punkt 3), så formuleringen lyder: "At skolen og virksomheden kan udveksle nødvendige personoplysninger om eleven (...)". Dette sikrer, at datadeling begrænses til det strengt nødvendige og følger GDPR-princippet om dataminimering, hvilket både beskytter elevens privatliv og skaber klarhed for alle parter. Derudover foreslår FOA, at bekendtgørelsen præciserer, hvilke specifikke oplysninger, der må deles, for at skabe større klarhed og sikre korrekt håndtering af data.

FOA anbefaler, at der tilføjes et punkt 10 vedrørende opsigelse og ophævelse af praktikaftaler. Det bør fremgå klart i alle praktikaftaler, hvilke vilkår der gælder for opsigelse og ophævelse, så både elever, forældre, skoleledere og virksomheder har en fælles forståelse af procedurerne og rammerne. Dette vil bidrage til større gennemsigtighed og reducere risikoen for misforståelser.

§ 12 stk. 3:

FOA ser meget positivt på, at bekendtgørelsen tydeligt præciserer, at de praktiske undervisningsforløb ikke kan samlæses med elever på institutionens ordinære

uddannelser eller andre aktiviteter. Denne klarhed understøtter fokus på juniormesterlæreelevernes særlige behov og sikrer et målrettet læringsmiljø.

§ 13 stk. 2:

§13 beskriver, hvilke vilkår der som minimum skal indgå i driftsoverenskomster med institutioner, heri indgår vilkår for tilsyn med elever (pkt. 2), krav til pædagogisk kompetence (pkt. 4) og ordensregler (pkt. 7). FOA efterlyser en præcisering af, hvilke vilkår der skal være gældende for de tre punkter for elever i praktik i virksomheder. En sådan præcisering vil sikre ensartethed og klare rammer for både virksomheder og elever.

FOA anbefaler, at minimumsindholdet i driftsoverenskomsten suppleres med et nyt punkt om ”deling af nødvendige personlige oplysninger om eleven.” Dette punkt bør klart definere, hvilke oplysninger der kan deles, og sikre, at udvekslingen af data sker i overensstemmelse med GDPR-princippet om dataminimering og at eleven får mulighed for en ”ny start” i juniormesterlæreordningen.

§ 14 stk. 3:

§ 14 beskriver ordensregler for elever i praktiske undervisningsforløb på en uddannelsesinstitution. FOA efterlyser en tilsvarende præcisering i bekendtgørelsen af, hvilke regler der gælder for elever i praktik i virksomheder, når det kommer til overtrædelse af virksomhedens ordensregler. En tydelig angivelse af disse regler vil skabe større klarhed og sikre, at både elever og virksomheder har fælles forventninger til, hvordan ordensregler håndteres i praksis.

§ 17:

§ 17 beskriver forsikringsforhold for elever i praktiske undervisningsforløb på uddannelsesinstitutioner. FOA efterlyser en lignende præcisering i bekendtgørelsen af de gældende regler for forsikringsforhold for elever i praktik i virksomheder. Hvordan er elever og virksomheder stillet, hvis eleven kommer til skade, forårsager skade på ting eller personer, eller hvor forsikringsforhold gør sig gældende? Det er vigtigt at sikre, at der er klare retningslinjer, som beskytter både eleverne og virksomhederne i disse situationer.

§ 18:

FOA foreslår, at der som supplement til evalueringssamtalen udarbejdes en skriftlig udtalelse om elevens forløb i juniormesterlære. Denne udtalelse bør vedlægges beviset for folkeskolens afgangseksamen med juniormesterlære og udarbejdes i samarbejde mellem skolen og eleven. En sådan udtalelse vil give et mere nuanceret billede af elevens erfaringer og udvikling under juniormesterlæren.